

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת מיכל שיר סגמן
אוהד טל

פ/25/3053

הצעת חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) (תיקון – הכרה בארוסות חיילים שנספו במערכה), התשפ"ג–2023

1. תיקון סעיף 1 בחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י–1950¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1, בהגדרה "בן משפחה" –
- (1) בסעיף קטן (א), אחרי "ידועה בציבור כאשתו" יבוא "וכן מי שהייתה ארוסתו של הנספה ביום מותו, גם אם לא גרה יחד עמו";
- (2) בסעיף קטן (א1), אחרי "ידוע בציבור כבעלה" יבוא "וכן מי שהיה ארוסה של הנספה ביום מותה, גם אם לא גר יחד עמה".
2. תיקון סעיף 37 בסעיף 37 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא :
- "(ד) שר הביטחון רשאי לקבוע את דרכי ההוכחה בדבר היותו של אדם מאורס לנספה, כאמור בהגדרה "בן משפחה" שבסעיף 1.
3. תחולה תחולתו של חוק זה יחולו גם על ארוס וארוסה של נספים שנפטרו לפני יום תחילתו של חוק זה.

דברי הסבר

במהלך מבצע צוק איתן עלתה מצוקתן של אלו שנותרו מאחור וקולן לא נשמע, ארוסותיהן של הנופלים. כיום בנות זוג של חללים שחלקו משק בית משותף, אף על פי שלא היו נשואות, מוכרות כידועות בציבור של הנופלים וזכאיות לזכויות מתוקף הכרתן ככאלה. לעומת זאת, בנות זוג שאינן מקיימות משק בית משותף טרם הנישואין ובהן בנות זוג דתיות שאין זה

¹ ס"ח התש"י, עמ' 162.

מנהגן, ואף כאלה שכבר היו מאורסות וההזמנות לחתונתן עם הנספים נשלחו, אינן זכאיות כלל לזכויות ולא ניתן לקיים עבורן הכרה בדיעבד, זאת למרות שידוע שמחויבותם ההלכתית של בני הזוג מנעה מהם להקים משק בית משותף טרם קיום חופה וקידושין. הצעת החוק נועדה לתקן את האפליה של בנות הזוג הדתיות לעומת בנות הזוג החילוניות בעניין זה.

האירוסין הם הצהרת כוונות ברורה ומחייבת להקמת בית משותף ולחיים משותפים ועל משרד הביטחון לראות בהם כתנאי מספק באותו האופן שבו קיום משק בית משותף ללא נישואין הוא כיום תנאי מספק עבור בנות הזוג של החיילים שנספו במערכה.

מוצע לקבוע שגם בנות זוג שהיו מאורסות לנספה ביום מותו יוכרו כ"בן משפחה" של הנספה. הצעת החוק נכתבה בסיוע עמותת 'הותיר אחריו חברה' – העמותה לתמיכה נפשית לחברות חללי צה"ל (ע"ר).

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים ושלוש על ידי חבר הכנסת משה יעלון וקבוצת חברי הכנסת (פ/23/2494) ועל שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת צבי האוזר (פ/24/1778) ועל ידי חברת הכנסת גילה גמליאל (פ/24/3504).

הצעת החוק זהה לפ/24/3504 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ז' בניסן התשפ"ג (29.03.2023)